

KOMISIJOS SPRENDIMAS**2014 m. birželio 11 d.****dėl valstybės pagalbos SA.26818 (C 20/10) (ex N 536/08 & NN 32/10), kurią Italija suteikė *Stretto* oro uosto valdymo bendrovei SO.G.A.S***(pranešta dokumentu Nr. C(2014) 3571)***(Tekstas autentiškas tik italų kalba)****(Tekstas svarbus EEE)**

(2014/944/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2008 m. spalio 27 d. Italijos valdžios institucijos pranešė Komisijai, kad Kalabrijos regionas ketina suteikti pagalbą – skirti kapitalo injekcijas bendrovės „SO.G.A.S. SpA Società per la Gestione dell'Aeroporto dello Stretto“ (toliau – SO.G.A.S. arba gavėja) veiklos nuostoliams, patirtiems 2004 ir 2005 m., padengti. SO.G.A.S. – tai bendrovė, valdanti *Stretto* (arba „sąsiaurio“) oro uostą, kuris yra Kalabrijos Redžo oro uostas.
- (2) Per parengiamąjį tyrimą Komisija sužinojo apie kitas priemones, kuriomis naudojosi ta pati gavėja ir kurios, kaip paaiškėjo, buvo neteisėta valstybės pagalba. Todėl Komisija įtraukė tas priemones į savo tyrimą.
- (3) Kadangi Komisija turėjo informacijos, kad valstybės pagalba faktiškai jau buvo suteikta dar prieš Komisijai įvertinant, ar ji yra suderinama su vidaus rinka, Komisija šį atvejį užregistravo kaip pagalbą, apie kurią nepranešta, numeriu NN 32/10.
- (4) 2008 m. lapkričio 27 d., 2009 m. vasario 23 d. ir 2009 m. gegužės 19 d. Komisija paprašė pateikti papildomos informacijos apie praneštą priemonę. Italija atsakė 2009 m. sausio 14 d., 2009 m. kovo 26 d. ir 2009 m. spalio 9 d.
- (5) 2010 m. liepos 20 d. raštu Komisija Italijai pranešė apie savo sprendimą pradėti SESV sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą dėl SO.G.A.S. suteiktos pagalbos (toliau – sprendimas pradėti procedūrą).
- (6) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. Jame Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas.
- (7) 2010 m. lapkričio 19 d. raštu gavėja pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą. 2010 m. gruodžio 20 d. Komisija perdavė gavėjos pastabas Italijos valdžios institucijoms ir paprašė į jas atsakyti. 2011 m. kovo 8 d. Komisija išsiuntė priminimą ir 2011 m. balandžio 29 d. gavo Italijos pastabas. Kitų pastabų iš suinteresuotųjų šalių Komisija negavo.
- (8) Italijos valdžios institucijos pateikė pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą 2010 m. rugsėjo 23 d. ir gruodžio 15 d. raštais.

⁽¹⁾ OL C 292, 2010 10 28, p. 30.⁽²⁾ Žr. 1 išnašą.

- (9) 2012 m. kovo 30 d. raštu Komisija paprašė pateikti papildomos informacijos apie tiriamas priemones. Italijos valdžios institucijos pateikė prašytą informaciją 2012 m. balandžio 30 d. raštu.

2. IŠSAMUS PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

2.1. Gavėja

- (10) Priemonės skirtos Kalabrijos Redžo oro uosto valdytojai SO.G.A.S.
- (11) SO.G.A.S. yra ribotos turtinės atsakomybės akcinė bendrovė, įsteigta pagal Italijos įstatymus 1981 m. kovo mėn.; visa jos nuosavybė priklauso viešojo sektoriaus institucijoms.
- (12) Eismas oro uoste padidėjo nuo 272 859 keleivių 2004 m. iki 571 694 keleivių 2012 m. ⁽³⁾.

2.2. Ginčijamos priemonės

- (13) Priemonę, apie kurią pranešė Italija, sudaro Kalabrijos regiono 1 824 964 EUR kapitalo injekcija 2004 ir 2005 m. SO.G.A.S. patirtiems nuostoliams padengti.
- (14) 2005 m. birželio mėn. ir 2006 m. birželio mėn. SO.G.A.S. viešieji akcininkai nusprendė padengti nuostolius, kuriuos SO.G.A.S. patyrė per ankstesnius dvejus metus (1 392 900 EUR 2004 m. ir 2 257 028 EUR 2005 m.) skirdami *pro rata* kapitalo injekcijas. Tuo metu Kalabrijos regionui priklausė 50 % bendrovės akcijų, likusios akcijos priklausė Kalabrijos Redžo savivaldybei, Kalabrijos Redžo provincijai, Mesinos provincijai, Mesinos savivaldybei, Kalabrijos Redžo prekybos rūmams ir Mesinos prekybos rūmams.
- (15) Remiantis informacija, kurią Komisija turėjo priimdama sprendimą pradėti procedūrą, *pro rata* kapitalo injekcijas jau buvo skyrusios Kalabrijos Redžo provincija, Mesinos savivaldybė, Kalabrijos Redžo savivaldybė ir Mesinos prekybos rūmai.
- (16) 2006 m. SO.G.A.S. patyrė dar 6 018 982 EUR nuostolių. 2007 m. gruodžio mėn. SO.G.A.S. akcininkai nusprendė bendrovės rezervus perkelti į kapitalą ir šį sumažinti, kad padengtų likusius nuostolius. Tačiau taip kapitalas taptų mažesnis už minimalų kapitalą, nustatytą oro uostų valdymo bendrovėms Italijos įstatymuose. Kad kapitalas vėl atitiktų teisinius reikalavimus, SO.G.A.S. akcininkai susitarė padidinti kapitalą 2 742 919 EUR. Kapitalas buvo padidintas konvertuojant kai kurių akcininkų anksčiau pasirašytas obligacijas, kurių bendra vertė 2 274 919 EUR. Kalabrijos regionas nebuvo tarp akcininkų, kuriems priklausė konvertuojamos obligacijos, ir jo turima bendrovės kapitalo dalis sumažėjo nuo 50 iki 6,74 %

2.3. Pagalbą teikianti institucija

- (17) Aptariamų priemonių atveju pagalbą teikianti institucija yra Kalabrijos regionas.
- (18) Kaip jau buvo paaiškinta, viešasis lėšas SO.G.A.S. taip pat teikė Kalabrijos Redžo provincija, Kalabrijos Redžo savivaldybė, Mesinos provincija, Mesinos savivaldybė, Kalabrijos Redžo prekybos rūmai ir Mesinos prekybos rūmai, skirdami *pro rata* kapitalo injekcijas 2004, 2005 ir 2006 m. patirtiems nuostoliams padengti ir tam, kad kapitalas vėl atitiktų teisinius reikalavimus.

2.4. Biudžetas

- (19) Italijos valdžios institucijos pranešė apie 1 824 964 EUR injekcijas, kurios buvo patvirtintos 2005 m. birželio mėn. ir 2006 m. birželio mėn. ir buvo proporcingos Kalabrijos regionui priklausančiai SO.G.A.S. kapitalo daliai. Be to, kaip jau buvo paaiškinta, kiti viešieji akcininkai taip pat dengė nuostolius, kurių suma sudarė 1 824 964 EUR. 2007 m. gruodžio mėn. buvo skirta dar viena 2 742 919 EUR vertės injekcija.
- (20) Todėl bendras vertinamų priemonių biudžetas yra 6 392 847 EUR.

⁽³⁾ Remiantis viešai prieinama informacija.

2.5. Byla nacionaliniame teisme

- (21) Kalabrijos regionas nusprendė kapitalo injekcijų, dėl kurių akcininkai priėmė sprendimą 2005 m. birželio mėn. ir 2006 m. birželio mėn., nepervesti tol, kol Komisija nepriims sprendimo, kuriuo jas leis skirti, todėl SO.G.A.S. iškėlė bylą prieš Regioną Kalabrijos Redžo bendrosios kompetencijos teisme (it. *Tribunale*, toliau – teismas). Teismas priėmė sprendimą SO.G.A.S. naudai ir regiono pateiktas ieškinys 2009 m. gegužės mėn. buvo atmestas.
- (22) Teismas pripažino Komisijos kompetenciją spręsti, ar valstybės pagalbos priemonė yra suderinama su vidaus rinka, tačiau laikėsi pozicijos, kad nacionaliniai teismai turi jurisdikciją spręsti, ar priemonė yra valstybės pagalba. Teismas nusprendė, kad šiuo atveju skiriamas viešasis finansavimas nėra valstybės pagalba, nes jis negali iškraipyti konkurencijos arba paveikti valstybių narių tarpusavio prekybos. Teismas taip pat pažymėjo, kad rinkos ekonomikos investuotojo principo buvo laikomasi, nes, nepaisant 2004 ir 2005 m. patirtų nuostolių, tuo metu, kai buvo suteikta pagalba, buvo galima pagrįstai tikėtis ilguoju laikotarpiu gauti pelno.
- (23) Regionas apskundė teismo nutartį, remdamasis tuo, kad priemonė yra valstybės pagalba, todėl jos nereikėtų įgyvendinti tol, kol Komisija nepriėmė sprendimo, kuriuo būtų leidžiama tai daryti. 2009 m. gruodžio mėn. Italijos valdžios institucijos informavo Komisiją, kad šis ieškinys buvo atmestas ir kad daugiau nebegalima imtis jokių procesinių veiksmų prieštaravimui prieš viešojo įnašo skyrimą SO.G.A.S. išreikšti.

3. PAGRINDAS PRADĖTI OFICIALIĄ TYRIMO PROCEDŪRĄ

- (24) Sprendime pradėti procedūrą Komisija laikėsi pirminės nuomonės, kad Regiono ir kitų viešųjų akcininkų skirtos *pro rata* injekcijos 2004 ir 2005 m. patirtiems nuostoliams padengti ir kapitalo injekcija, dėl kurios SO.G.A.S. akcininkai priėmė sprendimą 2007 m. gruodžio mėn., yra valstybės pagalba, remdamasi šiais pagrindais:
- a) tai yra lėšos, kurias SO.G.A.S. pervedė kelios regioninės ir vietos valdžios institucijos, būtent Kalabrijos regionas, Kalabrijos Redžo provincija, Mesinos savivaldybė ir Kalabrijos Redžo savivaldybė, arba nepriklausomos pagal viešąją teisę įsteigtos vietos institucijos, būtent Kalabrijos Redžo prekybos rūmai ir Mesinos prekybos rūmai; todėl joms naudoti valstybiniai išteklių ir jos yra laikytinos valstybės lėšomis;
- b) jos neatitiko rinkos ekonomikos investuotojo principo, todėl jomis SO.G.A.S. suteiktas atrankusis pranašumas;
- c) jos galėjo iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą.
- (25) Komisija laikėsi pirminės nuomonės, kad ginčijamos priemonės yra nesuderinamos su vidaus rinka. Pirma, Italija aiškiai išdėstė, kad SO.G.A.S. nebuvo patikėta teikti jokių visuotinės ekonominės svarbos paslaugų (toliau – VESP). Antra, Italijos valdžios institucijos patvirtino, kad priemonės nėra susijusios su jokia konkrečia oro uosto investicija; Komisija padarė pirminę išvadą, kad priemonių suderinamumo negalima vertinti pagal Bendrijos gairėse dėl oro uostų finansavimo ir valstybės pagalbos oro transporto bendrovių veiklai iš regioninių oro uostų pradėti (*) (2005 m. aviacijos gairės) nustatytus kriterijus. Trečia, nors Italijos valdžios institucijos tvirtino, kad pagal gaires dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (†) (toliau – sanavimo ir restruktūrizavimo gairės) SO.G.A.S. yra sunkumų patirianti įmonė, jos taip pat nurodė, kad šios priemonė nėra restruktūrizavimo plano dalis ir kad tokio plano iš viso nėra. Galiausiai Komisija laikėsi nuomonės, kad priemonės yra nesuderinamos su 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairėmis (‡) (toliau – regioninės gairės), kuriose numatyta pagalbos, teikiamos pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą, vertinimo tvarka.
- (26) Dėl bylos, kuri buvo iškelta Italijos teismuose dėl regiono atsisakymo mokėti *pro rata* įnašą tol, kol nebus duotas Komisijos leidimas pagal valstybės pagalbos taisyklę, Komisija nusprendė, kad, atsižvelgiant į tai, jog ES teisė yra viršesnė už nacionalinę teisę ir tai, kad pranešimas oficialiai nebuvo atšauktas, Italija privalėjo laikytis SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytos neveikimo išlygos. Todėl Komisija laikėsi nuomonės, kad, atsižvelgiant į SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytą neveikimo sąlygos viršenybę, nacionalinių teismų pasirinktos pozicijos reikėjo nepaisyti ir kad Italijos valdžios institucijos turėjo neįgyvendinti praneštos priemonės tol, kol nebus baigta valstybės pagalbos procedūra.

(*) OL C 312, 2005 12 9, p. 1, 53–63 dalys.

(†) OL C 244, 2004 10 1, p. 2.

(‡) OL C 54, 2006 3 4, p. 13.

4. SUINTERESUOTŪJŲ ŠALIŲ PASTABOS

- (27) Vienintelė suinteresuotoji šalis, iš kurios Komisija gavo pastabų, yra gavėja, SO.G.A.S., kuri palaikė ir papildė Italijos valdžios institucijų argumentus, pateiktus atliekant oficialią tyrimo procedūrą.

4.1. Pagalbos buvimas

- (28) SO.G.A.S. nurodė, kad vertinamos priemonės nėra valstybės pagalba, nes atitinka ne visus SESV 107 straipsnio 1 dalyje išdėstytus kriterijus. Konkrečiau kalbant, SO.G.A.S. tvirtino, kad priemonė: i) nedaro poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai arba ii) nesuteikia atrankiojo ekonominio pranašumo SO.G.A.S. ir iii) neiškraipo konkurencijos bei nekeltų tokios pavojaus.
- (29) SO.G.A.S. tvirtino, kad ginčijamos priemonės suteiktos įprastomis rinkos sąlygomis, todėl atitinka rinkos ekonomikos investuotojo principą. Jos atitinka Italijos civilinio kodekso 2446 ir 2447 straipsnius, kuriuose reikalaujama, kad daugiau kaip vieną trečiąją savo kapitalo praradusios ribotos turtinės atsakomybės akcinės bendrovės akcininkai, norėdami išvengti bendrovės likvidavimo, padengtų jos nuostolius. Jeigu akcininkai nebūtų padengę SO.G.A.S. nuostolių, oro uosto valdymo bendrovė būtų atsisakiusi (pagal 1997 m. lapkričio 12 d. Ministro įsakymo (DM) 13 straipsnį) *Stretto* oro uosto dalinio valdymo, kuris SO.G.A.S. buvo patikėtas pagal 1997 m. įstatyminio potvarkio Nr. 67 17 straipsnį, todėl ateityje būtų neįmanoma užtikrinti visos oro uosto valdymo koncesijos, dėl kurios Transporto ministerijai pateikta paraiška. Todėl pagrįstai buvo galima daryti prielaidą, kad privatus investuotojas, kuriam būtų reikėję priimti panašų sprendimą, būtų elgęsis taip pat, kad padidintų savo akcijų vertę.
- (30) Gavėja pažymėjo, kad Kalabrijos Redžo bendrosios kompetencijos teismas 2008 m. birželio mėn. užsakė atlikti nepriklausomą bendrovės vertinimą, per kurį nustatyta, kad bendrovės vertė sumažėjo apie 12–17 mln. EUR.
- (31) Norėdama įrodyti, kad bendrovė ateityje gali veikti pelningai, gavėja Komisijai pateikė 2008 m. spalio mėn. išorės konsultanto parengtą SO.G.A.S. verslo planą, kuriame prognozuojama, kad bendrovė vėl taptų gyvybinga 2013 m.
- (32) 2007 m. liepos mėn. paskelbtas kvietimas dalyvauti dalinio SO.G.A.S. privatizavimo konkurse. Pasiūlymą dėl 35 % SO.G.A.S. kapitalo įsigijimo pateikė Italijos–Argentinijos konsorciumas (it. *associazione temporanea di imprese*, ATI). SO.G.A.S. akcininkai nusprendė, kad pasiūlymas yra ekonomiškai nenaudingas. 2010 m. kovo mėn. paskelbtas naujas kvietimas dalyvauti 35 % SO.G.A.S. akcijų pirkimo konkurse. Pasak SO.G.A.S., per šį konkursą greta pradinio konsorciumo pasiūlymo buvo gauti du susidomėjimo pareiškimai, o iš to matyti, kad rinkos ekonomikos investuotojo principo buvo laikytasi.
- (33) SO.G.A.S. taip pat tvirtino, jog Komisija padarė neteisingą išvadą, kad *Stretto* oro uosto keleiviai taip pat gali naudotis Katanijos, Lamecijos Termės arba Krotonės oro uostais pagal savo gyvenamąją vietą, ir kad dėl to ginčijamos priemonės gali iškraipyti oro uostų valdytojų konkurenciją.
- (34) Pirma, *Stretto* oro uostas ir Katanijos, Lamecijos Termės ir Krotonės oro uostai yra regioniniai tiesioginių skrydžių oro uostai, ir jų pasiekiamumo zonos nesutampa. *Stretto* oro uostas taip pat nekonkuruoja su jokia kitu Italijos arba Sąjungos oro uostu. Dėl ypatingų geografinių ir infrastruktūrinių Kalabrijos savybių nėra jokių galimybių, kad *Stretto* oro uosto ir kaimyninių Italijos oro uostų pasiekiamumo zonos kaip nors sutaptų. Lamecijos Termės oro uostas yra daugiau kaip už 130 km., maždaug už vienos valandos kelio automobiliu nuo *Stretto* oro uosto. Tarp *Stretto* oro uosto ir Krotonės oro uosto, kuris yra daugiau kaip už trijų valandų kelio automobiliu, nėra tiesioginio spartaus susisiekimo. Katanijos oro uostas įkurtas visai kitame geografiniame regione, daugiau kaip už 130 km, automobiliu iki jo – 1 val. 30 min–1 val.40 min. kelio.
- (35) SO.G.A.S. pateikė lentelę, kurioje pavaizduotas *Stretto* oro uosto ir Lamecijos Termės, Krotonės bei Katanijos oro uostų atvykstančių keleivių srautų koreliacijos indeksas. Kaip teigė SO.G.A.S., iš lentelės matyti, kad per *Stretto* oro uostą keliaujantys keleiviai yra nauja regioninio eismo sudedamoji dalis. Todėl, uždarius šį oro uostą, dalis oro transporto paslaugų paklausa būtų prarasta, o ne pasiskirstytų po kitus oro uostus. SO.G.A.S. taip pat pateikė lentelę, kurioje parodyta, kad nagrinėjamos priemonėmis iš tikrųjų sukurta nauja oro transporto paslaugų paklausa tame regione, dėl kurios naudos gavo ir oro vežėjai, norintys diegti naujus maršrutus, jungiančius *Stretto* ir kitus vidaus bei ES oro uostus, ir kiti oro uostai, kurie pastebėjo, kad jų paklausa padidėjo.

- (36) SO.G.A.S. nesutiko su pirmine Komisijos išvada, kad priemonės gali iškraipyti konkurenciją tarp oro transporto bendrovių. Viešasis finansavimas nebuvo suteiktas kuriai nors oro transporto bendrovei nustatant mažesnius nusileidimo mokesčius ar kitas palankesnes sąlygas. Nusileidimo mokesčiai ir kitos oro uosto valdymo sąlygos buvo nustatytos kompetentingos institucijos, oro uosto valdytojai nepaliekant jokios veiksmų laisvės. Galiausiai SO.G.A.S. nurodė, kad *Stretto* oro uostą aptarnauja daugiausia „Alitalia“ (kuri vykdo skrydžius šešiais iš aštuonių maršrutų per parą) ir kad nėra jokių požymių, kad užsakomuosius ar mažų sąnaudų skrydžius vykdančios vežėjai norėtų pradėti vykdyti skrydžius iš *Stretto* oro uosto naujomis kryptimis.
- (37) SO.G.A.S. baigdamą pažymėjo, kad vertindama priemonės poveikį konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai Komisija turėjo labiau atsižvelgti į specifines aplinkybes ir padaryti išvadą, kad priemonė nėra valstybės pagalba.

4.2. Pagalbos suderinamumas

- (38) Dėl to, ar priemonę galima laikyti suderinama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, SO.G.A.S. tvirtino, kad vertinamo viešojo finansavimo tikslas yra išsaugoti oro uosto valdytojos veiklos tęstinumą ir plėtoti tam tikrą ekonominę veiklą. Šis tikslas buvo grindžiamas tuo, kad maži oro uostai paprastai neuždirba pakankamai pajamų, kad galėtų padengti sąnaudas, kurių patiria vykdydami saugos ir saugumo reikalavimus. Be to, *Stretto* oro uostui, atsižvelgiant į oro uosto infrastruktūros ypatumus ir dėl šių ypatumų nacionalinės civilinės aviacijos institucijos ENAC nustatytus apribojimus (⁷), būtų labai sunku priimti užsakomuosius ir mažų sąnaudų skrydžius vykdančias oro transporto bendroves.
- (39) Visų pirma, pagal ENAC kriterijus *Stretto* oro uostas priskiriamas prie II lygio oro uostų. Šios klasifikacijos pagrindas yra infrastruktūros mastas, o ne keleivių srautų dydis; pagal ją oro uostai, kuriuose keleivių srautai yra maži, laikydami saugumo standartų turi dengti tokias pačias sąnaudas kaip oro uostai, kuriuose keleivių srautai viršija milijoną keleivių.
- (40) Neskyrus tiriamo viešojo finansavimo, oro uostas būtų buvęs priverstas palikti šią rinką, o tai regiono lygiu būtų turėję neigiamų padarinių keleivių judumui. Taip akcininkai taip pat nebūtų galėję gauti jokios grąžos iš savo investicijų.
- (41) Baigdamas SO.G.A.S. dar nurodė, kad šiuo atveju taikomas Komisijos sprendimas Nr. 2005/842/EB (⁸) dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų ir kad priemonės bet kuriuo atveju galima laikyti suderinamomis su vidaus rinka, dėl to šioms priemonėms netaikomas reikalavimas apie jas pranešti.
- (42) SO.G.A.S. tvirtino, kad oro uosto keleivių srautas ataskaitiniu laikotarpiu neviršijo milijono keleivių per metus, todėl oro uosto valdymas yra visuotinės ekonominės svarbos paslauga (toliau – VESP), patenkanti į Sprendimo Nr. 2005/842/EB 2 straipsnio 1 dalies d punkto taikymo sritį. SO.G.A.S. pažymėjo, kad pagal 1997 m. liepos 25 d. įstatyminių potvarkį Nr. 250 vietos valdžios institucijos galėjo turėti akcijų tik tose bendrovėse, kurioms patikėta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą. SO.G.A.S. visada priklausė Kalabrijos ir Mesinos vietos valdžios institucijoms, o tai gali būti įrodymas, kad oro uosto valdymą galima laikyti VESP. Norėdama parodyti, kad oro uosto valdymas iš tiesų yra VESP, SO.G.A.S. pateikė Kalabrijos Redžo savivaldybės 2010 m. liepos 27 d. ir 2010 m. birželio 19 d. raštus, kuriuose pažymima oro uosto paslaugų svarba regiono lygiu.
- (43) Kompensacija už viešąsias paslaugas buvo skirta tik nuostoliams, kuriuos oro uosto valdytoja patyrė teikdama VESP, padengti, todėl ji atitinka Sprendimo Nr. 2005/842/EB 5 straipsnio 1 dalyje nustatytus būtinumo ir proporcingumo principus. Dėl to, kad nėra jokio akto, kuriuo oro uosto valdytojai būtų faktiškai patikima teikti VESP, SO.G.A.S. pasiūlė parengti sutartį, kuria būtų panaikintos visos abejonės, ar *Stretto* oro uosto atveju įvykdytos visos keturios sprendime *Altmark* (⁹) nustatytos sąlygos.

(⁷) *Ente Nazionale per l'Aviazione Civile*.

(⁸) 2005 m. lapkričio 28 d. Komisijos sprendimas (EB) Nr. 842/2005 dėl EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas (OL L 312, 2005 11 29, p. 67).

(⁹) 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Altmark*, (C-280/00, [2003], Rink. p. I-7747).

5. ITALIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ PASTABOS

- (44) Sprendime pradėti procedūrą Komisija pažymėjo, kad Italija patvirtino, jog SO.G.A.S. oficialiai nebuvo patikėta teikti VESP, todėl ginčijamų priemonių suderinamumo negalima vertinti pagal VESP taisykles.

5.1. Klausimas, ar oro uosto veikla yra VESP

- (45) Vykdam tyrimą, Italija nurodė, kad vertinamos priemonės yra kompensacija SO.G.A.S. už teikiamas VESP. Kadangi priešingų įrodymų nėra, Italijos valdžios institucijos tvirtino, kad *ex post* vertinimo išvada gali būti tai, kad SO.G.A.S. atveju ES reikalavimai dėl VESP buvo įvykdyti.
- (46) Italijos nuomone, pagal Komisijos pasirinktą poziciją pernelyg daug svarbos skiriama formos, o ne esminiams reikalavimams dėl VESP. Šiam argumentui pagrįsti Italija pateikė paviršutinišką keturių sprendime *Altmark* nustatytų kriterijų įvertinimą. Italija nurodė, kad SO.G.A.S. faktiškai buvo patikėta vykdyti misiją teikti viešąją paslaugą. Ši misija patvirtinta – tiesiogiai ir netiesiogiai – keliuose vietos valdžios institucijų išleistuose administraciniuose aktuose. Italija pateikė Kalabrijos Redžo savivaldybės vykdomojo organo posėdžio, kuris vyko 2007 m. spalio 17 d., protokolą (šiam posėdyje vykdomasis organas nusprendė subsidijuoti oro uosto valdytojos nuostolius) ir to paties vykdomojo organo 2009 m. birželio 16 d. bei 2009 m. gruodžio 31 d. posėdžių protokolus, kurie, pasak Italijos, įrodo, kad oro uosto veikla yra VESP. 2007 m. spalio 17 d. protokole nurodoma, kad „Kalabrijos regionas laikosi nuomonės, kad tam tikra Kalabrijos Redžo oro uosto veikla yra reikalinga visuotinės ekonominės svarbos paslaugai teikti ir, siekdamas užtikrinti, kad visuomenės interesai būtų tinkamai tenkinami, nustatė SO.G.A.S. keletą viešosios paslaugos įpareigojimų; tokiais atvejais valdžios institucijos gali skirti subsidijas oro uosto valdytojai papildomoms sąnaudoms, kurių patiriama vykdam šiuos įpareigojimus, padengti; dėl šių įpareigojimų pobūdžio negalima atmesti galimybių, kad visas oro uosto valdymas gali būti laikomas visuotinės ekonominės svarbos paslauga.“
- (47) Bendriau tariant, Kalabrijos regionas pasirašė Protokolą dėl Lamecijos Termės, Krotonės ir Kalabrijos Redžo oro uostų plėtros, kuriame aiškiai nurodyta, kad oro uosto paslaugos yra viešosios paslaugos, būtinos ekonominiam ir socialiniam regiono vystymuisi, ir kad dėl to jas galima finansuoti ES, nacionalinėmis arba regioninėmis lėšomis.
- (48) Italija taip pat pabrėžė, kad 2008 m. gruodžio 28 d. oro uosto valdytoja paprašė akcininkų padengti jos nuostolius, patirtus būtent vykdam viešosios paslaugos įpareigojimą, ir tvirtino, kad joks privatus veiklos vykdytojas oro uosto valdymo paslaugos grynai komercinėmis sąlygomis neteiktų. Todėl pirmasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus patenkintas.
- (49) Parametrus, pagal kuriuos apskaičiuota kompensacija, galima lengvai nustatyti pagal SO.G.A.S. balanso ataskaitą, kurioje veiklos sąnaudos yra skaidriai išdėstytos. Viešasis finansavimas buvo skirtas tik nuostoliams padengti, o gavėjai nebuvo suteikta jokia papildoma marža.
- (50) Dėl trečiojo sprendime *Altmark* nustatyto kriterijaus Italija nurodė, kad, kai teikiamos viešosios paslaugos, viešojo akcininko veiksmų negalima lyginti su privataus investuotojo veiksmis. Viešosios įstaigos elgseną galima pateisinti viešųjų interesų tikslais, todėl rinkos ekonomikos investuotojo principo negalima taikyti. Šiuo atveju viešųjų akcininkų veiksmus nulėmė ne komerciniai sumetimai, todėl jų negalima lyginti su rinkos investuotojo veiksmis. Italija padarė išvadą, kad trečiasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus, pagal kurį reikalaujama taikyti rinkos ekonomikos investuotojo principą, šiuo nagrinėjamu atveju nėra aktualus.
- (51) Italija pažymėjo, kad SO.G.A.S. veikla yra visuotinės svarbos paslauga, o kapitalo injekcijas, remiantis *ex post* vertinimu, galima laikyti kompensacija už tas paslaugas, todėl jos nėra valstybės pagalba.

5.2. Pagalbos suderinamumas

- (52) Italija teigė, kad tais atvejais, kai priemonės yra laikomos valstybės pagalba, jos vis tiek turėtų būti laikomos suderinamomis pagal Sprendimo Nr. 2005/842/EB 2 straipsnio 1 dalį.

5.3. Konkurencijos neiškraipymas

- (53) Italija rėmėsi 2005 m. aviacijos gairių 39 punktu, kuriame dėstoma, kad „mažų regioninių oro uostų (D kategorija) finansavimu konkurencija iškraipoma mažai arba prekybos mainams beveik nedaro Bendrijos interesams prieštaraujančio poveikio“.
- (54) Italijos valdžios institucijos taip pat tvirtino, kad oro uosto veikla nėra pelninga. Tai įrodo faktas, kad pradinis ketinimas privatizuoti dalį bendrovės, nors buvo plačiai reklamuojamas, baigėsi nesėkme. Kadangi galimi investuotojai turėjo išsipareigoti padengti numatomus ateinančių metų nuostolius, kaip išdėstyta per konkursą paskelbtame verslo plane, ir kadangi vienintelis gautas pasiūlymas buvo įvertintas kaip ekonomiškai nenaudingas, tapo aišku, kad veikla pagal savo pobūdį yra nuostolinga. Be to, tai, kad konkurso dalyviai nebuvo pasirenkę galimus būsimus nuostolius dengti neribotai, o tik iki iš anksto nustatytos ribos, įrodo, kad ši rinka nėra patraukli investuotojams ir kad tai, savo ruožtu, reiškia, jog priemonės negalėtų daryti poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

6. ITALIJOS PASTABOS DĖL SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PATEIKTŲ PASTABŲ

- (55) 2012 m. balandžio 27 d. raštu Italijos valdžios institucijos Kalabrijos regiono vardu Komisijai pateikė pastabas dėl SO.G.A.S. pastabų.
- (56) Italija palaikė SO.G.A.S. argumentus, taip pat ir SO.G.A.S. argumentą, kad vertinamos priemonės yra susijusios su VESP – tai, Italijos nuomone, reiškia, kad jų negalima laikyti valstybės pagalba.
- (57) Italija taip pat tvirtino, kad šiomis priemonėmis konkurencija nėra iškraipoma ir kad nedaroma poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

7. PAGALBOS ĮVERTINIMAS

7.1. Pagalbos buvimas

- (58) SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išskyrus tuos atvejus, kai SESV nustatyta kitaip „valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (59) 107 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai taikomi kartu: nagrinėjamos priemonės bus valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį tik tada, jei atitiks visas prieš tai išvardytas sąlygas. Taigi finansinė pagalba turi:
- būti teikiama valstybės arba iš valstybinių išteklių;
 - būti naudinga konkrečioms bendrovėms ar konkrečių prekių gamybai;
 - iškraipyti konkurenciją arba kelti tokį pavojų;
 - daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (60) Sprendime byloje *Leipzigo-Halės oro uostas* ⁽¹⁰⁾ Bendrasis Teismas konstatavo, kad civilinio oro uosto statyba ir eksploatavimas yra ekonominė veikla. Vienintelė išimtis yra tam tikra veikla, kuri dažniausiai vykdoma remiantis viešaisiais įgaliojimais ir dėl to negali būti laikoma ekonomine veikla. Tokiai veiklai teikiamas valstybės finansavimas nepatenka į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį. Todėl SO.G.A.S. pagal valstybės pagalbos teisės aktus neabejotinai yra įmonė, nes yra *Stretto* oro uosto valdytoja ir už atlygį teikia oro uosto paslaugas oro uoste veikiantiems ekonominės veiklos vykdytojams (daugiausia oro transporto bendrovėms).

7.1.1. Valstybiniai ištekliai

- (61) Valstybės pagalbos sąvoka taikytina bet kokiam tiesiogiai ar netiesiogiai suteiktam pranašumui, finansuojamam iš valstybinių išteklių pačios valstybės arba tarpininkaujančios įstaigos, veikiančios pagal valstybės jai suteiktus įgaliojimus. Taigi ji taikytina visokiam pranašumui, kurį suteikia valstybių narių regioninės ar vietos institucijos, nepaisant jų statuso ir pobūdžio ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ 2011 m. kovo 24 d. Bendrojo Teismo sprendimas sujungtose bylose *Freistaat Sachsen ir kt. prieš Komisiją* (T-443 ir T-455/08, [2011], Rink. p. II-1311).

⁽¹¹⁾ 1987 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija prieš Komisiją* (248/84, [1987], Rink. p. 4013); 2011 m. gegužės 12 d. Bendrojo Teismo sprendimas sujungtose bylose *Région Nord-Pas-de-Calais ir Communauté d'agglomération du Douaisis prieš Komisiją* (T-267/08 ir T-279/08, [2011], Rink. p. II-0000, 108 punktus).

(62) Sprendimo pradėti procedūrą 27 ir 28 punktuose Komisija pažymėjo, kad vertinamas priemonės sudaro tai, kad kelios regioninės ir vietos valdžios institucijos, būtent Kalabrijos regionas, Kalabrijos Redžo provincija, Mesinos savivaldybė ir Kalabrijos Redžo savivaldybė, pervedė lėšų SO.G.A.S. Todėl Komisija laikėsi nuomonės, kad ginčijamoms priemonėms naudoti valstybiniai ištekliai, todėl jos yra laikytinos valstybės priemonėmis. Komisija taip pat įvertino, kad Italijos prekybos rūmų ištekliai yra valstybiniai ištekliai. Prekybos rūmai – tai viešosios institucijos, kurios vadovaujasi viešąja teise (pagal ją yra steigiamos), yra viešojo administravimo sistemos dalis ir kurioms patikima vykdyti viešąsias funkcijas, todėl Komisija mano, kad jų sprendimai laikytini Italijos sprendimais. Tuo remiantis, Mesinos prekybos rūmų ištekliai yra valstybiniai ištekliai, ir galima laikyti, kad juos perdavė valstybė. Per tyrimą nei Italija, nei kuri nors kita suinteresuotoji šalis neginčijo šios pirminės išvados.

(63) Todėl Komisija patvirtina, kad visos vertinamos priemonės buvo suteiktos iš valstybinių išteklių ir yra laikytinos valstybės priemonėmis.

7.1.2. Atrankusis ekonominis pranašumas

(64) Viešasis finansavimas yra atrankus, nes naudingas tik vienai įmonei – SO.G.A.S. Iš jo dengiami nuostoliai, kuriuos SO.G.A.S. patyrė vykdydama savo įprastinę veiklą.

(65) Jeigu oro uosto infrastruktūros statyba ir eksploatavimas yra ekonominė veikla, Komisija daro prielaidą, kad SO.G.A.S., šios infrastruktūros valdytojai, suteikus viešąjį finansavimą, iš kurio padengtos sąnaudos, kurias oro uosto valdytojas paprastai turėtų padengti pats, SO.G.A.S. suteikiamas ekonominis pranašumas, nes dėl to sustiprėja jos pozicija rinkoje, o rinkos jėgos nedaro įprasto poveikio ⁽¹²⁾.

(66) Nors per parengiamąjį etapą Italija teigė, kad oro uostui nebuvo oficialiai patikėta teikti VESP, Komisija pažymi, kad po sprendimo pradėti procedūrą priėmimo Italija pakeitė savo poziciją ir ėmė tvirtinti, kad ginčijamas viešasis finansavimas iš tikrųjų yra viešoji kompensacija už viešosios paslaugos įpareigojimų vykdymą ⁽¹³⁾.

(67) Sprendime *Altmark* Teisingumo Teismas išdėstė kriterijus, skirtus nustatyti, ar kompensacija už teikiamas VESP suteikiamas pranašumas pagal SESV 107 straipsnį ⁽¹⁴⁾:

- 1) įmonė gavėja privalo faktiškai būti įpareigota vykdyti viešosios paslaugos įpareigojimus ir šie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti (pirmasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus);
- 2) kriterijai, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensacija, turi būti nustatyti iš anksto objektyviu ir skaidriu būdu (antrasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus);
- 3) kompensacija negali viršyti to, kas būtina, siekiant padengti visas išlaidas, kurios patiriamos vykdant viešosios paslaugos įpareigojimus, ar jų dalį, atsižvelgiant į gautas atitinkamas įplaukas ir protingą pelną, susijusį su šių įsipareigojimų vykdymu (trečiasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus);
- 4) įmonė, vykdanči viešosios paslaugos įpareigojimus, kiekvienu konkrečiu atveju nėra pasirinkta vadovaujantis viešųjų pirkimų procedūra, kuri leistų pasirinkti paraišką pateikusių organizaciją, galinčią teikti šias paslaugas mažiausiomis visuomenei išlaidomis, reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatomas remiantis išlaidų, kurių gerai valdoma tipinė įmonė, turinti pakankamai transporto priemonių, kad galėtų atitikti būtinus viešosios paslaugos reikalavimus, būtų patyrusi vykdydama šias pareigas, analize ir atsižvelgiant į atitinkamas įplaukas ir protingą pelną, susijusius su šių įsipareigojimų vykdymu (ketvirtasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus).

7.1.2.1. Pirmasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus

(68) Reikalavimas pagal pirmąjį sprendimo *Altmark* kriterijų sutampa su SESV 106 straipsnio 2 dalyje nustatytu reikalavimu, kad paslauga turi būti aiškiai patikėta teikti ir apibrėžta ⁽¹⁵⁾.

⁽¹²⁾ 1990 m. vasario 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Prancūzija prieš Komisiją* (C-301/87, [1990], Rink. p. I-307, 41 punktas).

⁽¹³⁾ Italijos valdžios institucijų per oficialų nagrinėjamų priemonių tyrimą pateiktos pastabos skiriasi nuo argumentų, kuriuos ji pateikė prieš tai, kai Komisija nusprendė pradėti oficialų tyrimą. Visų pirma, sprendime pradėti procedūrą Komisija pažymėjo, kad Italija patvirtino, jog SO.G.A.S. oficialiai nebuvo patikėta teikti VESP, todėl ginčijamų priemonių suderinamumo negalima vertinti pagal VESP taisykles. Vykdam tyrimą, Italija nurodė, kad SO.G.A.S. iš tikrųjų buvo patikėta teikti VESP, ir tvirtino, kad Komisijos analizuojamos priemonės yra teisėta kompensacija už teikiamą viešąją paslaugą.

⁽¹⁴⁾ 2003 m. liepos 24 d. Sprendimas (C-280/00, [2003], Rink. p. I-7747).

⁽¹⁵⁾ Komisijos komunikatas „Europos Sąjungos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma“, 47 punktas (OL C 8, 2012 1 11, p. 15).

- (69) Pirmą, SESV 106 straipsnio 2 dalis yra taikoma „įmonėms, kurioms yra patikėta teikti“ VESP. Teisingumo Teismas nuolat pabrėžia, kad reikalingas aktas, kuriuo būtų patikėta teikti paslaugą⁽¹⁶⁾. Patikėjimo aktas yra reikalingas, kad jame būtų apibrėžti įmonės ir valstybės išpareigojimai. Jeigu tokio oficialaus akto nėra, tada konkreti įmonė užduotis nėra žinoma ir negalima nustatyti, kokia kompensacija būtų sąžininga⁽¹⁷⁾. Todėl būtinybė, kad VESP būtų aiškiai apibrėžtos, yra neatskirama patikėjimo dalis, todėl kyla tiesiogiai iš SESV 106 straipsnio 2 dalies. Kai įmonei yra patikima teikti paslaugą, logiška, kad ji taip pat turi būti apibrėžta.
- (70) Dar 2001 m. komunikate dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų Komisija atkreipė dėmesį į sąsają tarp patikėjimo apibrėžties ir kompensacijos už teikiamas VESP būtinumo ir proporcingumo pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį⁽¹⁸⁾. Komunikato 22 dalyje dėstoma, kad: „bet kuriuo atveju, išskyrus 106 straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus, viešųjų paslaugų misija turi būti aiškiai apibrėžta ir pavesta atlikti remiantis valdžios institucijos aktu <...>. Šis išpareigojimas yra būtinas teisiniui aiškumui ir skaidrumui piliečių atžvilgiu užtikrinti ir tam, kad Komisija galėtų patikrinti, ar buvo laikomasi proporcingumo principo“. Taigi, patikėjimas ir apibrėžimas yra logiška ir būtina bet kurios kompensacijos pagrįsto proporcingumo vertinimo sąlyga. Sąjungos teisę taikantys teismai nuolat pabrėžia, kad taikant ir sprendimo *Altmark* išimtį, ir SESV 106 straipsnio 2 dalį, reikia, kad viešosios paslaugos įpareigojimai būtų aiškiai apibrėžti⁽¹⁹⁾.
- (71) 2005 m. Bendrijos bendrosiose nuostatose dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma⁽²⁰⁾ šie principai patvirtinami. Bendrųjų nuostatų 8 dalyje nurodoma, kad kompensacija už viešąją paslaugą, kuri yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, gali būti skelbiama suderinama su vidaus rinka, jeigu atitinka Bendrosiose nuostatose išdėstytas sąlygas. Visų pirma, šios sąlygos yra: patikėjimas teikti VESP vienu arba keliais oficialiais aktais, kuriuose, be kitų dalykų, būtų nurodytas tikslus viešosios paslaugos įpareigojimo pobūdis ir trukmė, kompensacijos apskaičiavimo, kontrolės ir peržiūros kriterijai, priemonės išvengti kompensacijos permokos ir jai grąžinti (Bendrųjų nuostatų 13 dalis).
- (72) 2011 m. Komisijos komunikate dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą⁽²¹⁾ taip pat nurodoma, kad VESP ir viešosios paslaugos įpareigojimai turi būti iš anksto aiškiai apibrėžti. Remiantis komunikato 51 dalimi, „kad būtų taikoma Sutarties 106 straipsnio 2 dalis, reikia, kad vienai ar kelioms įmonėms būtų pavesta teikti VESP. Taigi šioms įmonėms valstybė turi būti pavedusi specialią užduotį. Be to, pagal pirmąjį *Altmark* kriterijų įmonė turi viešosios paslaugos įpareigojimus. Todėl, kad būtų suderinamas su Teisingumo Teismo sprendimu *Altmark*, būtinas viešosios paslaugos pavidimas, kuriuo apibrėžiamos atitinkamų įmonių ir institucijos išpareigojimai“. 52 dalyje nurodoma, kad viešosios paslaugos užduotis turi būti pavesta vienu arba keliais aktais, kuriuose mažų mažiausiai turi būti nurodytas viešosios paslaugos įpareigojimų pobūdis ir trukmė, įmonė ir, jei tinkama, teritorija, atitinkamos institucijos įmonei suteiktų išimtinė arba specialių teisių pobūdis, kompensacijos apskaičiavimo, kontrolės ir peržiūros kriterijai, kompensacijos permokos išvengimo ir grąžinimo tvarka.

⁽¹⁶⁾ 1974 m. kovo 27 d. Sprendimas *Belgische Radio en Televisie prieš SABAM ir Fonior* (127/73, [1974], Rink. p. 313, 19 ir 20 punktai); 1989 m. balandžio 11 d. Sprendimas *Ahmed Saeed Flugreisen ir Silver Line Reisebüro prieš Centrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs* (66/86, [1989], Rink. p. 803, 55–57 punktai); 1983 m. kovo 2 d. Sprendimas *GVL prieš Komisiją* (7/82, [1983], Rink. p. 483); 1981 m. liepos 14 d. Sprendimas *Züchner prieš Bayerische Vereinsbank* (172/80, [1981], Rink. p. 2021).

⁽¹⁷⁾ 2007 m. lapkričio 20 d. Komisijos tarnybų darbinio dokumento „Dažnai užduodami klausimai dėl 2005 m. lapkričio 28 d. Komisijos sprendimo dėl EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, ir dėl dokumento „Bendrijos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma“, pridėdama prie Komunikato „Bendrus interesus tenkinančios paslaugos, įskaitant bendrus interesus tenkinančias socialines paslaugas. Naujas Europos išpareigojimas“, paskelbto <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52007SC1516:EN:HTML, 5.1 dalis>.

⁽¹⁸⁾ Komisijos komunikatas „Europos bendros svarbos paslaugos“ („2001 m. VESP komunikatas“) (OL C 17, 2001 1 19, p. 4).

⁽¹⁹⁾ 2003 m. liepos 24 d. Sprendimas *Altmark* (C-280/00, [2003], Rink. p. I-7747, 87 punktas); 2012 m. lapkričio 7 d. Sprendimas *CBI prieš Komisiją* (T-137/10, dar nepaskelbta, 97 ir 98 punktai).

⁽²⁰⁾ OL C 297, 2005 11 29, p. 4.

⁽²¹⁾ OL C 8, 2012 1 11, p. 4.

- (73) Tačiau Italijos valdžios institucijos tvirtina, kad Komisija laikosi pernelyg formalaus požiūrio ir kad SO.G.A.S. buvo faktiškai patikėta teikti VESP; šiuo tikslu jos daugiausia remiasi dokumentais, kurie parengti jau patvirtinus pagrindėjas priemones.
- (74) Pasak Italijos, išvada, kad *Stretto* oro uosto valdymas yra VESP, galima padaryti pagal keletą regioninių sprendimų, kuriuose pažymima, kad oro uosto paslaugos yra viešojo intereso dalykas ir kad jomis padedama siekti regiono ekonominės plėtros. Tačiau šiuose regioniniuose sprendimuose šios oro uosto valdytojai esą patikėtos teikti VESP nėra aiškiai apibrėžtos ir nėra nustatytų jokių taisyklių dėl kompensacijos. Be to, nurodomi aktai priimti 2007 m. ir vėliau, taigi po to, kai pradėtos teikti esą visuotinės ekonominės svarbos paslaugos, tai yra po oro uosto veiklos 2004–2006 m. Italija taip pat Komisijai nepateikė jokio kito iki 2004 m. priimto dokumento, kuriame būtų išdėstytas tariamų gavėjai duotų viešosios paslaugos įpareigojimų mastas.
- (75) Todėl Komisija mano, kad pagrindėjamu atveju gavėjai nebuvo tinkamai patikėta teikti tariamų VESP.
- (76) Komisija negali priimti Italijos valdžios institucijų argumento, kad kompensacija už VESP gali būti skiriama teisėtai, net jeigu paslaugos *ex ante* nebuvo apibrėžtos kaip VESP ir tuo remiantis gavėjai patikėtos teikti. Jeigu taip būtų, valstybės narės galėtų savo nuožiūra nevaržomos *ex post* persvarstyti būtinybę nustatyti viešosios paslaugos įpareigojimus. Įmonei patyrus veiklos nuostolių, valstybės narės galėtų tai įmonei patikėti vykdyti viešosios paslaugos įpareigojimą ir skirti kompensaciją jai paremti nepaisydamos jokio *ex ante* vertinimo dėl poreikio teikti visuotinės svarbos paslaugą. Tokio požiūrio negalima suderinti su reikalavimu, kad VESP privalo būti patikėtos teikti atitinkamai įmonei vienu arba keliais oficialiais aktais, kuriuose, be kitų dalykų, būtų nurodytas viešosios paslaugos įpareigojimų pobūdis ir trukmė, kompensacijos apskaičiavimo, kontrolės ir peržiūros kriterijai ir priemonės kompensacijos permokai išvengti ir grąžinti. Italijos valdžios institucijų teiginio, kad oro uosto paslaugos yra būtinos regiono ekonominei plėtrai, nepakanka įrodyti, kad gavėjai teisingai patikėta teikti VESP, nes nebuvo iš anksto skaidriai nustatyti viešosios paslaugos įpareigojimai ir taisyklės dėl kompensacijos.
- (77) Be to, jeigu būtų elgiama taip, kaip siūlo Italijos valdžios institucijos, ir laikoma, kad valstybės narės gali patikėti teikti VESP *ex post*, valstybės narės, kurios savo veiksmis pažeidė reikalavimą pranešti apie pagalbą ir neveikimo sąlygas, atsidurtų palankesnėje padėtyje. Šios valstybės narės galėtų tvirtinti, kad įmonei neteisėtai suteikta pagalba iš tikrųjų buvo būtina viešosios paslaugos – kurią gavėja teikė, nors ši nebuvo iš anksto apibrėžta ir įmonei patikėta teikti – sąnaudoms padengti. O valstybės narės, kurios laikosi įpareigojimo pranešti apie pagalbą, norėdamos laikytis VESP taisyklių ir sprendimo *Altmark*, turėtų *ex ante* aiškiai patikėti teikti VESP ir jas apibrėžti.
- (78) Taip atsirastų paskata valstybėms narėms nepranešti apie naują valstybės pagalbą, ir taip būtų pažeidžiamas susiformavęs principas, kad valstybės narės, kurios nepraneša apie valstybės pagalbą, negali įgyti palankesnių sąlygų negu valstybės narės, kurios apie valstybės pagalbą praneša ⁽²²⁾.
- (79) Apibendrindama Komisija daro išvadą, kad pirmasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus netenkinamas; dėl toliau išdėstytų priešasčių Komisija taip pat mano, kad nėra tenkinami ir kiti *Altmark* kriterijai.

7.1.2.2. Antrasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus

- (80) Kompensacijos apskaičiavimo kriterijai iš anksto nebuvo nustatyti. Aktuose, kuriais, pasak Italijos, patikima teikti paslaugas, detalai neapibrėžiama, kokias paslaugas gavėja turi teikti, ir nenustatomas joks kompensacijos už esą patikėtą vykdyti viešąją užduotį skyrimo mechanizmas.

7.1.2.3. Trečiasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus

- (81) Pagal trečiąjį sprendime *Altmark* nustatytą kriterijų už viešosios paslaugos įpareigojimų vykdymą gauta kompensacija negali viršyti to, kas būtina, siekiant padengti visas ar dalį patirtų išlaidų, atsižvelgiant į gautas atitinkamas įplaukas ir protingą pelną, susijusį su šių įsipareigojimų vykdymu (trečiasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus).

⁽²²⁾ 1990 m. vasario 14 d. Sprendimas *Prancūzija prieš Komisiją* (301/87, [1990], Rink. p. 307, 11 punktas); 2000 m. birželio 15 d. Sprendimas sujungtose bylose *Alzetta Mauro ir kt. prieš Komisiją* (T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–607/97, T-1/98, T-3/98–6/98 ir T-2323/98, [2000], Rink. p. II-2319, 79 punktas su tolesnėmis nuorodomis); 2011 m. rugsejo 20 d. Sprendimas sujungtose bylose *Regione autonoma della Sardegna ir kt. prieš Komisiją* (T-394/08, T-408/08, T-453/08 ir T-454/08, dar nepaskelbta, 91 punktas).

- (82) Komisija negali priimti Italijos argumento, jog tai, kad finansavimas buvo skirtas tik veiklos nuostoliams padengti, reiškia, kad oro uostas gavo tik tokį viešąjį finansavimą, kuris buvo reikalingas atlyginti už viešosios paslaugos įpareigojimų vykdymą. Vienas pagrindinių kompensacijos proporcingumo vertinimo kriterijų yra tai, kad kompensuoti galima tik grynąsias viešojo veiklos vykdytojo sąnaudas, patirtas vykdant viešosios paslaugos įpareigojimus. Kadangi gavėjai nustatyti įpareigojimai nėra aiškiai apibrėžti, Komisija vienareikšmiškai negali nustatyti, į kokias sąnaudas reikėtų atsižvelgti apskaičiuojant šią kompensaciją.
- (83) NET jeigu visą oro uosto valdymą būtų galima laikyti VESP, kai kuri veikla, kuri nėra tiesiogiai susijusi su pagrindine veikla, įskaitant statybą, finansavimą, žemės ir pastatų naudojimą ir nuomą oro uoste įsikūrusiems biurams, saugykloms, viešbučiams, pramonės įmonėms, parduotuvėms, restoranams, automobilių stovėjimo aikštelėms, nėra VESP, todėl jos negalima subsidijuoti pagal VESP taisyklės. Italijos valdžios institucijos nepateikė jokių įrodymų, kad veikla, kuri nėra tiesiogiai susijusi su pagrindine oro uosto veikla, nebuvo subsidijuojama, kaip to reikalaujama pagal 2005 m. Aviacijos gairių 34 dalį ir 53 dalies iv punktą.

7.1.2.4. Ketvirtasis sprendime *Altmark* nustatytas kriterijus

- (84) Pagal ketvirtąjį sprendime *Altmark* nustatytą kriterijų tam, kad kompensacija nebūtų pagalba, ji turi apsiriboti tuo, kas būtina. Laikoma, kad šis kriterijus tenkinamas, jeigu kompensacijos gavėjas pasirenkamas konkurso tvarka arba, jei konkursas neįvyksta, jeigu kompensacija apskaičiuojama remiantis faktinėmis veiklos sąnaudomis.
- (85) Šiuo atveju gavėja buvo pasirinkta ne viešojo konkurso tvarka. Italija taip pat nepateikė Komisijai jokie įrodymo, kad kompensacijos dydis buvo nustatytas remiantis sąnaudų, kurių tipinė įmonė, gerai valdoma ir turinti pakankamai išteklių, kad galėtų atitikti būtinus viešosios paslaugos reikalavimus, būtų patyrusi vykdydama šias pareigas, atsižvelgiant į atitinkamas gaunamas įplaukas ir protingą pelną, susijusį su šių įsipareigojimų vykdymu, analize. Todėl Komisija mano, jog negalima daryti išvados, kad nagrinėjamas viešasis finansavimas buvo nustatytas remiantis faktinės veiklos sąnaudomis.
- (86) Taigi Komisija negali daryti išvados, kad gavėja teikė paslaugas bendruomenei mažiausiomis sąnaudomis.
- (87) Dėl išsamumo Komisija pažymi, jog vykdant tyrimą gavėja tvirtino, kad priemonės atitinka rinkos ekonomikos investuotojo principą. Nors oro uosto valdytoja patyrė nuostolių, buvo galima pagrįstai tikėtis iš veiklos gauti grąžos.
- (88) Komisija pažymi, priešingai nei tvirtina gavėja, kad, pirmiausia, Italija per tyrimą netvirtino, kad valstybė investavo į oro uosto valdytoją tikėdamasi, kad ji veiks pelningai, ir iš esmės teigė, kad rinkos ekonomikos investuotojo principas šiuo atveju netaikytinas (žr. 49 dalį).
- (89) Antra, atliekant vertinimą pagal rinkos investuotojo principą, būtina nustatyti, ar panašiomis aplinkybėmis privatus investuotojas būtų elgėsi taip pat. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad nors privataus investuotojo veiksmai, su kuriais reikia palyginti viešojo investuotojo, siekiančio ekonominės politikos tikslų, įsikišimą, nepivalo būti paprasto investuotojo, įdedančio savo kapitalą tam, kad per palyginti trumpą laikotarpį gautų pelną, veiksmai, tačiau tai turi būti bent jau privačios kontroliuojančiosios bendrovės ar privačios įmonių grupės, vykdančios struktūrinę politiką, bendrąją ar sektorinę, veiksmai, vykdomi vadovaujantis pelno ilguoju laikotarpiu perspektyva⁽²³⁾. Norint iširti, ar valstybė elgėsi kaip apdairus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis investuotojas, reikia atsižvelgti į aplinkybes, buvusias tuo metu, kai buvo imamasi finansinių paramos priemonių, siekiant įvertinti, ar valstybės elgesys yra ekonomiškai racionalus, ir kad reikia susilaikyti nuo bet kokio vertinimo dėl vėlesnės situacijos⁽²⁴⁾. Remiantis susiformavusia teismo praktika, jeigu valstybė narė per administracinę procedūrą remiasi rinkos ekonomikos investuotojo principu, iškilus abejonėms ji privalo vienareikšmiškai ir remdamasi objektyviais ir patikrinamais faktais įrodyti, kad įgyvendintos priemonės ėmėsi veikdama kaip akcininkė. Iš tų įrodymų turi aiškiai matytis, kad, suteikdama ekonominį pranašumą ar prieš tai, atitinkama valstybė narė priėmė sprendimą investuoti į viešąją įmonę panaudodama faktiškai įgyvendintą priemonę⁽²⁵⁾.

⁽²³⁾ Visų pirma žr. 1994 m. rugsėjo 14 d. Sprendimą sujungtose bylose *Ispanija prieš Komisiją* (C-278/92, C-279/92 ir C-280/92, [1994], Rink. p. I-4103, 20–22 punktai).

⁽²⁴⁾ Sprendimas *Stardust Marine* (71 punktas).

⁽²⁵⁾ Žr. 2012 m. birželio 5 d. Sprendimą *Komisija prieš EDF* (C-124/10 P, 82 ir 83 punktai), ir 2012 m. vasario 28 d. Sprendimą sujungtose bylose *Land Burgenland (Austrija) ir Austrija prieš Komisiją* (T-268/08 ir T-281/08, 155 punktas).

- (90) Komisija negali priimti gavėjos argumento, kad vertinamos priemonės buvo taikytos remiantis bendrovės pelno lūkesčiais, nurodytais verslo plane, kuris, siekiant sugrąžinti bendrovės gyvybingumą, buvo parengtas 2008 m., po to, kai buvo nuspręsta taikyti aptariamas priemones. Komisija mano, kad privatus investuotojas skirtų šviežių kapitalo injekciją į bendrovę, kurios kapitalas tapo mažesnis už teisės aktuose nustatytą ribą, tokią, kaip SO.G.A.S., tik tada, jeigu injekcijos skyrimo metu investuotojas galėtų tikėtis, kad įmonė vėl taps gyvybinga per protingą laikotarpį. Kadangi nei Italijos valdžios institucijos, nei SO.G.A.S. nepateikė jokių konkrečių įrodymų iš to laikotarpio, kai taikytos priemonės, kuriais įrodytų, kad valdžios institucijos norėjo investuoti ir galėjo pagrįstai tikėtis iš savo investicijos gauti tokią grąžą, kuri būtų buvusi priimtina privačiam investuotojui, ir kadangi Italija aiškiai patvirtino, kad rinkos ekonomikos investuotojo principas šiuo atveju netaikomas, Komisija daro išvadą, kad priemonės neatitinka rinkos ekonomikos investuotojo principo.

7.1.2.5. Išvada

- (91) Komisija konstatuoja, kad nė vienas iš keturių Teisingumo Teismo byloje *Altmark* nustatytų kriterijų šiuo atveju nėra tenkinamas ir kad priemonės neatitinka rinkos ekonomikos investuotojo principo. Todėl Komisija daro išvadą, kad ginčijamomis priemonėmis, t. y. kapitalo injekcijomis, skirtomis SO.G.A.S. 2004, 2005 ir 2006 m. nuostoliams padengti, SO.G.A.S. suteikiamas ekonominis pranašumas.

7.1.3. Konkurencijos iškraipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai

- (92) Dėl konkurencijos iškraipymo Italija pažymi, kad pagal 2005 m. aviacijos gaires „mažų regioninių oro uostų (D kategorija) finansavimu konkurencija iškraipoma mažai arba prekybos mainams beveik nedaro Bendrijos interesams prieštaraujančio poveikio“. Tačiau ši nuostata yra taikoma vertinant valstybės pagalbos suderinamumą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą; ja nėra norima konstatuoti, kad mažų oro uostų viešasis finansavimas nėra valstybės pagalba pagal 107 straipsnio 1 dalį.
- (93) Be to, 2005 m. aviacijos gairių 40 dalyje taip pat nurodoma, kad „šiose bendrosiose nuostatose neįmanoma išanalizuoti visų galimų situacijų, ypač tų, kurios yra būdingos C ir D kategorijų oro uostams. Todėl apie kiekvieną viešąją pagalbą tokiems oro uostams turi būti pranešta, siekiant išnagrinėti jos poveikį konkurencijai ir prekybiniams mainams tarp valstybių narių ir, prireikus, jos atitikimą reikalavimams“.
- (94) *Stretto* oro uostas, kuris yra įkurtas pietinėje Italijos pusiasalio dalyje, yra vienas iš trijų Kalabrijos regiono oro uostų. Eismo srautas oro uoste niekada nesiekė vieno milijono keleivių ⁽²⁶⁾. Todėl tuo metu, kai buvo įgyvendintos nagrinėjamos priemonės, oro uostas pagal 2005 m. aviacijos gaires priklausė D, „mažų regioninių oro uostų“, kategorijai. Tačiau 2004–2012 m. oro uosto aptarnaujamų keleivių srautas išaugo dukart.
- (95) Oro uostų, įskaitant mažus regioninius oro uostus, veiklos valdymo rinka yra atvira konkurencijai; visoje Sąjungoje šioje rinkoje veikia keletas privačių ir viešųjų įmonių. Tai rodo faktas, kad Italija ketino privatizuoti dalį *Stretto* oro uosto ir tuo tikslu 2007 m. paskelbė kvietimą dalyvauti konkurse, kuriame galėjo dalyvauti visų ES valstybių narių įmonės (žr. 32 dalį). Todėl oro uosto valdytojai skiriamas viešasis finansavimas gali iškraipyti konkurenciją oro uosto infrastruktūros eksploatavimo ir valdymo rinkoje. Be to, net jei jų pasiekiamumo zonos skiriasi, oro uostai gali vienas su kitu konkuruoti, kad pritrauktų eismo. Skirtingos kryptys tam tikrais aspektais ir kai kuriems keleiviams yra alternatyvios. Todėl viešasis oro uostų finansavimas gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti prekybą oro uostų transporto srityje visoje Sąjungoje.
- (96) Nagrinėjamu laikotarpiu *Stretto* oro uostas daugiausia aptarnavo vidaus maršrutus ir du tarptautinius maršrutus (Paryžiaus ir Maltos) ir dėl gautų lėšų galėjo išlikti rinkoje ir gerokai išplėsti savo veiklą; todėl Komisija laikosi nuomonės, kad nagrinėjamos priemonės galėjo iškraipyti konkurenciją ir padaryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

7.1.4. Išvada dėl pagalbos buvimo

- (97) Komisija daro išvadą, kad SO.G.A.S. viešųjų akcininkų skirtos kapitalo injekcijos 2004, 2005 ir 2006 m. patir-tiems nuostoliams padengti, pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį yra valstybės pagalba.

⁽²⁶⁾ Vieši skaičiai.

7.2. Pagalbos teisėtumas

- (98) Nagrinėjamos priemonės įgyvendintos iki jų oficialaus patvirtinimo Komisijoje; todėl Italija nesilaikė SESV 108 straipsnio 3 dalyje nustatytos neveikimo sąlygos.

7.3. Pagalbos suderinamumas

7.3.1. Suderinamumas pagal VESP taisykles

- (99) SO.G.A.S. tvirtina, kad pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį.
- (100) 106 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „įmonėms, kurioms yra patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, arba pajamų gaunantiems monopolinėms įmonėms Sutartyse nustatytos taisyklės, ypač konkurencijos taisyklės, yra taikomos, jei jų taikymas nei teisiškai, nei faktiškai netrukdo atlikti joms patikėtų specialių uždavinių. Prekybos plėtojimui neturi būti daroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Sąjungos interesams“.
- (101) Tame straipsnyje numatyta SESV 107 straipsnyje nustatyto draudimo teikti valstybės pagalbą išimtis, kuri taikoma tada, kai pagalba yra reikalinga ir proporcinga užtikrinant, kad VESP būtų teikiamos priimtiniomis ekonominėmis sąlygomis. Pagal 106 straipsnio 3 dalį Komisija turi užtikrinti, kad šis straipsnis būtų taikomas, be kitų dalykų, nustatydama sąlygas, kuriomis ji laiko, kad būtinumo ir proporcingumo kriterijai yra patenkinti.
- (102) Iki 2012 m. sausio 31 d. Komisijos politika dėl SESV 106 straipsnio 2 dalies išimties taikymo buvo išdėstyta Bendrijos bendrosiose nuostatose dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma ⁽²⁷⁾ (2005 m. Bendrosios VESP gairės) ir Sprendime Nr. 2005/842/EB.
- (103) 2012 m. sausio 31 d. įsigaliojo naujas VESP dokumentų rinkinys, į kurį įtrauktos ir Europos Sąjungos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma ⁽²⁸⁾ (2011 m. Bendrosios VESP nuostatos) ir Sprendimas Nr. 2012/21/ES ⁽²⁹⁾.

7.3.1.1. Suderinamumas pagal Sprendimą Nr. 2005/842/EB

- (104) Priemonės vykdytos 2004 m. birželio mėn., 2005 m. birželio mėn. ir 2007 m. gruodžio mėn. Gavėja tvirtina, kad, remiantis Sprendimu Nr. 2005/842/EB, apie priemonės pranešti nereikėjo.
- (105) Sprendime Nr. 2005/842/EB nurodoma, kad valstybės pagalba kompensacijos už viešąją paslaugą forma, teikiama įmonėms VESP tikslais yra suderinama, jeigu atitinka Sprendime išdėstytas sąlygas. Konkrečiai tariant, Sprendime nurodoma, kad valstybės pagalba kompensacijos už viešąją paslaugą forma yra suderinama, kai ji teikiama oro uostams, i) kuriuose eismas neviršija vieno milijono keleivių, arba ii) kurių metinė apyvarta prieš atskaitant mokesčius buvo mažesnė kaip 100 mln. EUR dvejus finansinius metus iki tų metų, kuriais buvo patikėta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, o metinė kompensacijos suma už šias paslaugas yra mažesnė kaip 30 mln. EUR per metus ⁽³⁰⁾.
- (106) Sprendimas Nr. 2005/842/EB buvo taikomas tik pagalbai, teiktai kompensacijos už tikrai visuotinės ekonominės svarbos viešąją paslaugą forma. Kad šią išimtį būtų galima taikyti, kompensacija už visuotinės ekonominės svarbos viešąją paslaugą taip pat turi atitikti Sprendimo 4, 5 ir 6 straipsniuose išsamiai išdėstytas sąlygas ⁽³¹⁾.
- (107) Sprendimo Nr. 2005/842/EB 4 straipsnyje reikalaujama, kad VESP būtų patikėtos atitinkamai įmonei vienu ar keliais oficialiais aktais, kuriuose, be kita ko, turi būti nurodytas viešosios paslaugos įpareigojimų pobūdis ir trukmė, kompensacijos apskaičiavimo, kontrolės ir peržiūros kriterijai ir priemonės kompensacijos permokai išvengti ir grąžinti. Sprendimo 5 straipsnyje dėstoma, kad kompensacijos suma negali viršyti sumos, kurios reikia sąnaudoms, susidariusioms vykdant viešosios paslaugos įpareigojimus, padengti, atsižvelgiant į gautas pajamas ir pagrįstą pelną. Galiausiai Sprendimo 6 straipsnyje iš valstybių narių yra reikalaujama vykdyti reguliarius patikrinimus, siekiant užtikrinti, kad įmonės negautų didesnės negu 5 straipsnyje numatyta kompensacijos sumos.

⁽²⁷⁾ OL C 297, 2005 11 29.

⁽²⁸⁾ OL C 8, 2012 1 11.

⁽²⁹⁾ 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriami tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L 7, 2012 1 11, p. 3).

⁽³⁰⁾ 2 straipsnio 1 dalies a punktas.

⁽³¹⁾ 2005 m. VESP sprendimo įsigaliojimo data, visų pirma jo 4 straipsnio c, d ir e punktų ir 6 straipsnio taikymo pradžios data, nurodyta Sprendimo 10 straipsnyje.

- (108) Dėl 7.1.2.1 skyriuje nurodytų priežasčių Komisija konstatuoja, kad nei gavėja, nei Italijos valdžios institucijos neįrodė, kad SO.G.A.S. buvo patikėta vykdyti aiškiai apibrėžtus viešosios paslaugos įpareigojimus. Jos taip pat neįrodė, kad aktuose, kuriais esą patikėta teikti paslaugą ir kuriais jos rėmėsi, nustatyti kompensacijos apskaičiavimo, kontrolės ir peržiūros kriterijai ir priemonės kompensacijos permokai išvengti ir grąžinti. Taigi Sprendimo Nr. 2005/842/EB 4, 5 ir 6 straipsnių reikalavimai dėl patikėjimo turinio neįvykdyti.
- (109) Todėl Komisija daro prielaidą, kad lėšos *Stretto* oro uosto valdytojos nuostoliams padengti nėra suderinamos su vidaus rinka ir nėra atleistos nuo reikalavimo apie jas pranešti pagal Sprendimą Nr. 2005/842/EB.
- (110) Taip pat, kadangi SO.G.A.S. nustatyti viešosios paslaugos įpareigojimai nėra aiškiai apibrėžti, šios priemonės negalima laikyti suderinama su vidaus rinka ir atleisti nuo reikalavimo iš anksto apie ją pranešti pagal Sprendimo Nr. 2012/21/ES 10 straipsnio b punktą. Todėl Komisija svarstė, ar priemonę galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal 2011 m. Bendrųjų VESP nuostatų 69 dalį, kurioje nurodyta, kad „šiam komunikate nustatytus principus Komisija taikys neteisėtai pagalbai, dėl kurios ji priims sprendimą po 2012 m. sausio 31 d., net tuomet, kai pagalba skirta iki tos datos“.

7.3.1.2. Suderinamumas pagal 2011 m. Bendrąsias VESP nuostatas

- (111) 2011 m. Bendrųjų VESP nuostatų 16 dalyje išdėstyti reikalavimai, kuriuos įvykdžius laikoma, kad VESP patikėtos teikti tinkamai. 16 dalies a punkte nurodoma, kad akte, kuriuo patikima teikti paslaugą, turi būti nurodytas viešosios paslaugos įpareigojimo turinys ir trukmė. Dėl priežasčių, kurios jau išdėstytos 7.1.2.1 skyriuje, nagrinėjamos pagalbos priemonės negali būti laikomos suderinamomis pagal 2011 m. Bendrąsias VESP nuostatas. Visų pirma, bendras oro uosto valdymas nebuvo aiškiai patikėtas gavėjai kaip VESP. Komisijai nepateiktas joks teisinis dokumentas, kuriame būtų aiškiai iš anksto apibrėžtos gavėjai patikimos teikti VESP arba gavėjos teisė į kompensaciją. Komisijai nepateikta nieko, iš ko būtų matyti, kad 2011 m. bendrųjų VESP gairių 17 ir 18 dalių buvo laikomasi.
- (112) Todėl Komisija laikosi nuomonės, kad pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį nagrinėjama priemonė negali būti skelbiama suderinama su vidaus rinka.
- (113) Dėl išsamumo Komisija norėtų pažymėti, kad pagal 2011 m. Bendrųjų VESP nuostatų 9 dalį kompensacija už VESP, teikiama sunkumų patiriančioms įmonėms, turi būti vertinama pagal gaires dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (sanavimo ir restruktūrizavimo gairės).
- (114) Pradiniais bylos nagrinėjimo etapais Italija tvirtino, kad pagal sanavimo ir restruktūrizavimo gaires SO.G.A.S. yra sunkumų patirianti įmonė. Tačiau Italija taip pat teigė, kad vertinamos priemonės nėra restruktūrizavimo plano dalis ir kad tokio plano iš viso nėra. Todėl savo sprendime pradėti procedūrą Komisija nurodė, kad priemonių negalima laikyti atitinkančiomis sanavimo ir restruktūrizavimo gaires.
- (115) Vykdamas oficialų tyrimą, Italija jau nebetvirtino, kad tuo metu, kai taikytos pagalbos priemonės, oro uosto valdytoja patyrė sunkumų, todėl, vadovaujantis sanavimo ir restruktūrizavimo gairėmis, pagalbą galima laikyti suderinama.
- (116) Todėl nėra įrodymų, kuriais remdamasi Komisija galėtų vertinti priemonių suderinamumą pagal sanavimo ir restruktūrizavimo gaires; dėl to Komisija negali paskelbti, kad jos yra suderinamos su vidaus rinka pagal sanavimo ir restruktūrizavimo gaires.

7.3.2. Suderinamumas pagal naująsias aviacijos gaires

- (117) 2014 m. kovo 31 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame išdėstė valstybės pagalbos oro uostams ir oro transporto bendrovėms gaires (naujosios aviacijos gairės)⁽³²⁾. Naujosios aviacijos gairės taikomos veiklos pagalbai, kuri teikta oro uostams iki 2014 m. kovo 31 d.

⁽³²⁾ OLC 99, 2014 4 4, p. 3.

- (118) Veiklos pagalba, suteikta iki naujųjų aviacijos gairių įsigaliojimo, gali būti skelbiama suderinama visa apimtimi, atitinkančia nepadengtas veiklos išlaidas, jeigu įvykdomos šios sąlygos:
- tiksliai apibrėžto bendros svarbos tikslo siekimas: ši sąlyga būna įvykdyta, jeigu, be kitų dalykų, pagalba didina ES piliečių judumą ir gerina susisiekimą su regionais arba skatina regioninę plėtrą ⁽³³⁾,
 - valstybinės intervencijos būtinybė: valstybės pagalba pirmiausia turėtų būti skiriama tais atvejais, kai tokia pagalba gali padėti iš esmės pagerinti padėtį, t. y. padaryti tai, ko pasiekti neįmanoma rinkos priemonėmis ⁽³⁴⁾,
 - skatinamojo poveikio buvimas: ši sąlyga būna įvykdyta tada, jei tikėtina, kad tuo atveju, jei nebūtų veiklos pagalbos ir atsižvelgiant į investicinės pagalbos tikimybę bei skrydžių apimtį, atitinkamo oro uosto ekonominės veiklos mastas gerokai sumažėtų ⁽³⁵⁾,
 - pagalbos sumos proporcingumas (pagalbos apribojimas iki minimumo): veiklos pagalba oro uostams yra proporcinga, jei ji neviršija mažiausios remiamai veiklai vykdyti reikalingos sumos ⁽³⁶⁾,
 - netinkamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas ⁽³⁷⁾.
- (119) Pasak Italijos valdžios institucijų, Kalabrijos regionas dėl geografinio atokumo ir per menkai išvystyto krovinių judumo patiria didelių sunkumų, o juos daugiausia sukelia tinkamos infrastruktūros trūkumas. Italija teigė, kad nagrinėjamos priemonės yra platesnio Kalabrijos transporto tinklo stiprinimo projekto dalis. Šiomis priemonėmis SO.G.A.S. būtų padedama gerinti infrastruktūrą ir oro uosto teikiamas paslaugas pagal naują regiono strategiją, kuria siekiama gerinti transporto tinklą ir garantuoti geresnę regiono prieigą.
- (120) Todėl Komisija laikosi nuomonės, kad SO.G.A.S. suteikta veiklos pagalba padėjo siekti visuotinės svarbos tikslo, nes plėtojant saugią ir patikimą oro transporto infrastruktūrą buvo gerinamas prieinamumas ir susisiekimas bei skatinama regiono plėtra.
- (121) Pagal naujas aviacijos gaires mažesniems oro uostams gali būti sunku finansuoti savo veiklą be viešojo finansavimo. Naujųjų aviacijos gairių 118 dalyje nurodoma, kad oro uostai, kurių metinis keleivių srautas neviršija 700 000, gali būti nepajėgūs padengti didelę dalį savo veiklos išlaidų. Eismo srautas *Stretto* oro uoste niekada nesiekė 700 000 keleivių. Todėl Komisija mano, kad pagalba buvo būtina, nes ji padėjo pagerinti susisiekimą su Kalabrijos regionu, o to rinka nebūtų galėjusi užtikrinti pati.
- (122) Be pagalbos, gavėjos veikla gerokai sumažėjusi arba iš viso nutraukta. Kartu pagalba neviršijo veiklos nuostoliams padengti reikalingos sumos, taigi neviršijo to, kas yra būtina, kad remiama veikla būtų vykdoma.
- (123) Toje pačioje pasiekiamumo zonoje ⁽³⁸⁾ kitų oro uostų nėra: kaip jau buvo minėta, artimiausias oro uostas yra už 130 km. Be to, Italija patvirtino, kad oro uosto infrastruktūra gali nediskriminacinėmis sąlygomis naudotis visos oro transporto bendrovės. Nei Komisijos turimoje informacijoje, nei suinteresuotųjų šalių per tyrimą pateiktose pastabose nebuvo pažymėta jokių diskriminacijos naudojančios infrastruktūra atvejų.
- (124) Komisija daro išvadą, kad naujosiose aviacijos gairėse nustatytos suderinamumo sąlygos yra įvykdytos.

7.3.3. Išvada dėl pagalbos suderinamumo

- (125) Komisija daro išvadą, kad nagrinėjama pagalbos priemonė yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

⁽³³⁾ Naujųjų aviacijos gairių 137 ir 113 punktai.

⁽³⁴⁾ Naujųjų aviacijos gairių 137 ir 116 punktai.

⁽³⁵⁾ Naujųjų aviacijos gairių 137 ir 124 punktai.

⁽³⁶⁾ Naujųjų aviacijos gairių 137 ir 125 punktai.

⁽³⁷⁾ Naujųjų aviacijos gairių 137 ir 131 punktai.

⁽³⁸⁾ Oro uosto pasiekiamumo zona pagal naujas aviacijos gaires yra zona, kurios geografinės ribos paprastai nustatomos nuo oro uosto maždaug 100 kilometrų arba tokiu atstumu, kuris įveikiamas per maždaug 60 minučių automobiliu, autobusu, traukiniu ar greituoju traukiniu.

- (126) Ši išvada padaryta remiantis valstybės pagalbos taisyklėmis, nepažeidžiant kitų ES teisės nuostatų, pavyzdžiui ES aplinkos teisės aktų, taikymo.

8. IŠVADOS

- (127) Komisija konstatuoja, kad Italija suteikė aptariamą pagalbą neteisėtai, pažeisdama SESV 108 straipsnio 3 dalį. Tačiau, atsižvelgdama į pirmiau išdėstytą vertinimą, Komisija nusprendė neprieštarauti dėl pagalbos, remdamasi tuo, kad pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą ji yra suderinama su vidaus rinka ir naujosiomis aviacijos gairėmis,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

6 392 847 EUR dydžio valstybės pagalba, kurią Italija suteikė *Stretto* oro uosto valdymo bendrovei „SO.G.A.S. SpA“, yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2014 m. birželio 11 d.

Komisijos vardu
Joaquín ALMUNIA
Pirmininko pavaduotojas
